

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1607/2015
26.05.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Биљане Драгојевић и Марине Говедарице, чланова већа, у парници тужиље Д.П.1 из П., чији је пуномоћник Д.П.2, адвокат из П., против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Основни суд у Пожаревцу, чији је законски заступник Државни правобранилац, Одељење у Пожаревцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2126/14 од 07.04.2015. године, у седници одржаној 26.05.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2126/14 од 07.04.2015. године у делу става другог изреке којим је усвојен тужбени захтев тужиље за исплату накнаде нематеријалне штете.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 102/13 од 05.03.2014. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи исплати на име накнаде материјалне штете која се огледа у разлици плате коју би тужиља остварила да је радила као судија и накнаде плате која јој је исплаћивана, као и на име неисплаћених плата за период од 01.01.2010. до 10.12.2012. године износ од 949.955,67 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе, на начин ближе описан овим ставом изреке. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи на износе из става 1. изреке уплати одговарајуће износе доприноса за ПИО Републичком фонду ПИО Филијала у П., доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање - Филијала у П., као и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање - Филијала у П., према основици која буде важила у моменту исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име законске затезне камате на износе примљених накнада плате за период од 01.09.2010. до 14.05.2012. године исплати износ од 54.539,28 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 03.07.2013. године до исплате. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор у трајању од 30 радних дана за 2010. годину исплати износ од 126.155,03 динара, са законском затезном каматом почев од 01.08.2010. године до исплате. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор у трајању од 30 дана за 2011. годину исплати износ од 134.172,71 динар, са законском затезном каматом почев од

01.08.2011. године до исплате. Ставом шестим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2012. годину у трајању од 24 радних дана исплати износ од 112.804,06 динара, са законском затезном каматом почев од 01.08.2012. године до исплате. Ставом седмим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете за пакетиће који су додељивани деци запослених и изабраних лица у Основном суду у Пожаревцу за новогодишње празнике исплати износ од 4.000,00 динара за 2011. годину, са законском затезном каматом почев од 01.01.2012. године до исплате. Ставом осмим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете за пакетиће који су додељивани деци запослених и изабраних лица у Основном суду у Пожаревцу за новогодишње празнике исплати износ од 5.000,00 динара за 2012. годину, са законском затезном каматом почев од 01.01.2013. године до исплате. Ставом деветим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због повреде права на правично суђење исплати износ од 1.000.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.03.2014. године до исплате. Ставом десетим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове на име страха због угрожене егзистенције исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.03.2014. године до исплате. Ставом једанаестим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде до исплате. Ставом дванаестим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка плати 366.405,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2126/14 од 07.04.2015. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставовима I, II и III изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставовима IV, V, IX, X и XI изреке тако што су одбијени као неосновани тужбени захтеви тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2010. годину у трајању од 30 радних дана исплати износ од 126.155,03 динара, са законском затезном каматом почев од 01.08.2010. године до исплате, као и да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2011. годину у трајању од 30 радних дана исплати износ од 34.172,71 динар, са законском затезном каматом почев од 01.08.2011. године до исплате. Делимично је усвојен тужбени захтев тужиље па је обавезана тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете због повреде права на правично суђење исплати износ од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.03.2014. године до исплате, док је за веће потраживање од досуђеног на име накнаде нематеријалне штете због повреде права на правично суђење, за износ од 920.000,00 динара тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован. Одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене болове на име страха због угрожене егзистенције исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.03.2014. године до исплате. Одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.03.2014. године до

исплате. Ставом трећим изреке укинута је првостепена пресуда у ставовима VI, VII и VIII, као и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу XII изреке и предмет у укинутим деловима враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу у којем је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због повреде права на правично суђење исплати износ од 80.000,00 динара, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14) па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка на које се ревизијом неосновано указује.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука у делу који се ревизијом побија, тужилца је до 31.12.2009. године вршила дужност судије Општинског суда у Пожаревцу, када јој је функција престала с обзиром да одлуком Високог савета судства од 25.12.2009. године није изабрана за судију. Решењем Основног суда у Пожаревцу од 26.01.2010. године тужилца је признато право на накнаду плате у висини плате коју је имала у тренутку престанка дужности у трајању од шест месеци почев од 01.01.2010. до 30.06.2010. године, па је исто право продужено почев од 14.07.2010. године, а престало је даном доношења одлуке Уставног суда по њеној уставној жалби. Тужилца је 24.05.2012. године закључила уговор о раду са адвокатом Д.Б. према коме је засновала радни однос у његовој Адвокатској канцеларији на пословима дипломирани правник - сарадник, које послове је обављала до 04.07.2012. године, када је донето решење о отказу уговора о раду. Дана 11.07.2012. године тужилца се пријавила на евиденцију незапослених Националној служби за запошљавање Филајала у П., те јој је решењем ове службе од 18.07.2012. године признато право на новчану накнаду почев од 05.07.2012. године. Уставни суд Србије је одлуком од 22.10.2012. године усвојио жалбу тужилце и наложено је Високом савету судства да у року од 60 дана од дана пријема одлуке изврши избор подносилаца жалби на сталну судијску функцију. Одлуком Високог савета судства од 13.11.2012. године извршен је избор тужилце за судију Основног суда у Пожаревцу, по основу које је тужилца ступила на дужност судије тог суда дана 10.12.2012. године.

Одлучујући о делу тужбеног захтева који се ревизијом побија, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због повреде права на правично суђење у износу од 1.000.000,00 динара, док је побијаном пресудом Апелациони суд у Крагујевцу преиначио првостепену пресуду и обавезао тужену да тужилца због повреде наведеног права исплати износ од 80.000,00 динара, а за веће потраживања досуђеног тужбени захтев тужилце је одбио као неоснован.

По схватању Врховног касационог суда, правилно је апелациони суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду у наведеном делу и одлучио као у изреци.

Наиме, одлучивање о избору судија од стране Високог савета судства представља одлучивање о правима и обавезама судија, па доношење ове врсте одлуке од стране Високог савета судства представља посебну врсту суда (што је у складу и са изјашњењем Европског суда за људска права, у тумачењу одредбе члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода), због чега се на овај поступак имају применити и правила о заштити права на правично суђење.

Прва одлука Високог савета судства представља уопштену одлуку којом је одлучено о неизбору свих судија, међу којима је и овде тужила, из чега произилази да сви неизабрани кандидати нису испунили услове за избор прописане правилима Високог савета судства. По изјављивању уставне жалбе, Високи савет судства је донео појединачну одлуку којом је поново утврђено да тужила не испуњава услове за избор судије, али је у поступку преиспитивања одлуке поводом приговора првог састава Високог савета судства, тај орган донео одлуку поводом приговора на одлуку о избору, тако што је приговор овде тужиље усвојен и промењена претходна одлука, а тужила изабрана за судију Основног суда у Пожаревцу.

Из утврђења да је приговор тужиље основан произилази да је претходном одлуком дошло до повреде њеног права на правично суђење. Право на правично суђење загарантовано је одредбом члана 32. Устава Републике Србије, као и чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Према Уставу Републике Србије, право на правично суђење је сврстано у људска и мањинска права и слободе, која се применом члана 18. став 1. Устава непосредно примењују, што значи да право на правично суђење представља једно од права личности. Правилан је закључак судова да тужила има право на накнаду нематеријалне штете због повреде овог права, с обзиром да част и углед спадају у појам права личности, која поред части и угледа, као елемената права личности, спадају и сва друга права из члана 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама (право на живот, физички и психички интегритет, здравље, пијетет, достојанство, приватни живот, право на изношење мишљења, заштиту лика и личности, приватне податке и слично).

Поведа права на правично суђење у конкретном случају отклоњена је новом одлуком Високог савета судства од 13.11.2012. године, али имајући у виду све околности конкретног случаја које су утврђене у поступку пред нижестепеним судовима, правилно су судови применили материјално право када су закључили да тужила, у складу са одредбом члана 200. став 1. ЗОО има право на накнаду штете која јој је причињена због повреде права на правично суђење, као једног од права личности. Висину нематеријалне штете правилно је апелациони суд одмерио у складу са критеријумима предвиђеним ставом 2. истог члана, због чега и по схватању овог суда, досуђени износ од 80.000,00 динара представља адекватно обештећење тужили у односу на учињену повреду права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**